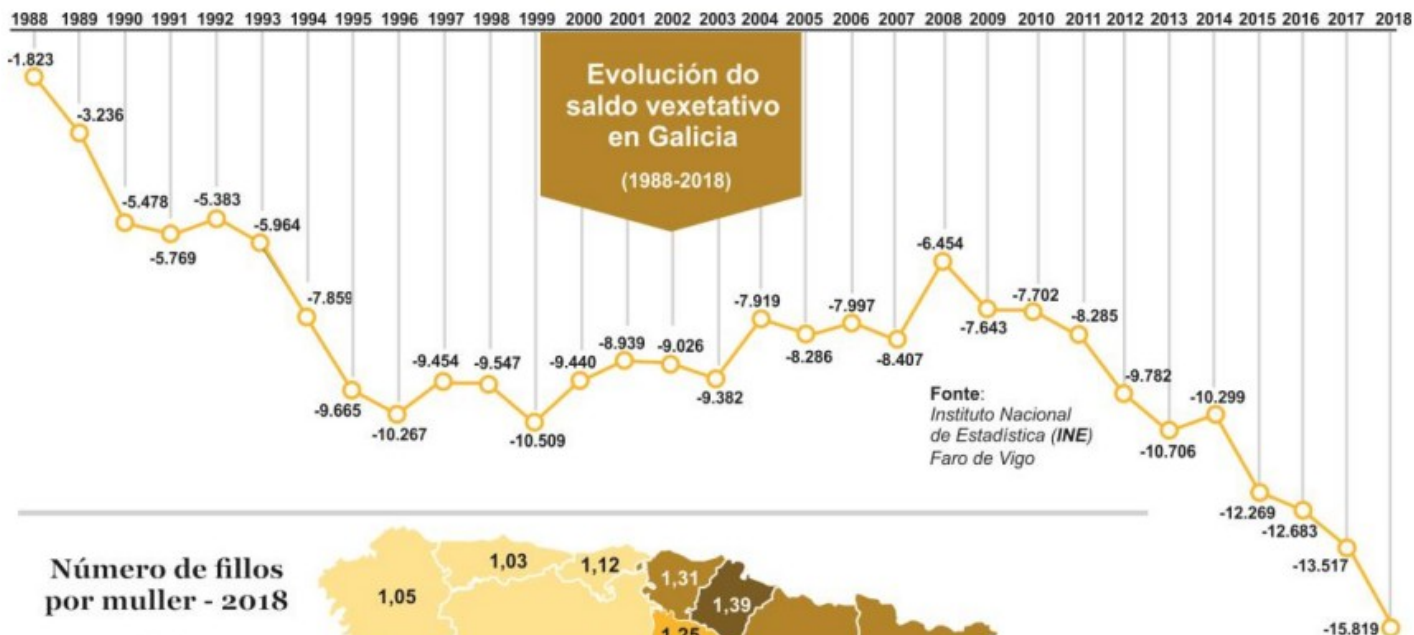

Análise de documento gráfico

Número de fillos por muller - 2018

Fonte: Instituto Nacional de Estadística (INE)

Figura 1

Atendendo á figura 1, conteste:

- Cite cinco provincias bañadas polo mar Cantábrico.
- Identifique os documentos da figura 1 e describa a información que aparece nos mesmos.
- Tendo en conta os documentos da figura 1, expoña a situación demográfica galega na actualidade explicando as causas que xustifican o seu saldo vexetativo.
- Comente as consecuencias que terán para Galicia os actuais saldo vexetativo e o número de fillos por muller.

Atendendo ás figura 1, conteste:

a) Cite cinco provincias bañadas polo mar Cantábrico.

A Coruña, Lugo, Asturias, Cantabria, Biscaia e Guipúzcoa.

b) Identifique os documentos da figura 1 e describa a información que aparece nos mesmos.

Na figura 1 aparecen dous documentos. O primeiro é unha gráfica lineal que amosa a evolución do saldo vexetativo (nacementos - defuncións) en Galicia nun período de 30 anos (entre 1988 e 2018). Os datos cuantitativos de cada ano son sempre negativos o que manifesta unha poboación avellentada e na que a taxa de reempazo está en perigo ao rexistrarse máis defuncións que nacementos.

O segundo é un mapa corocromático de España (península e arquipélagos) cunha división administrativa de Comunidades Autónomas e Cidades Autónomas que recolle o número de fillos por muller en 2018 utilizando catro tramos diferenciados cunha gama cromática (máis clara para as Comunidades cos datos máis baixos e máis escura para as Comunidades cos datos máis elevados). No interior de cada Comunidade aparece o dato individual (nº de fillos por muller). O mapa permite observar claramente o diferente comportamento deste indicador en función da área xeográfica, por exemplo a relación dos datos máis baixos coa área do noroeste peninsular.

A fonte da gráfica é o Instituto Nacional de Estatística (INE) e o Faro de Vigo e a fonte do mapa é o Instituto Nacional de Estatística (INE).

c) Tendo en conta os documentos da figura, expoña a situación demográfica galega na actualidade explicando as causas que xustifican o seu saldo vexetativo.

Os documentos reflexan que a situación de Galicia dende o punto de vista demográfico é moi negativa. Por un lado, amosa o peor saldo vexetativo da serie en 2018 cunha perda de poboación de 15.819 persoas (sen ter en conta o saldo migratorio). Ademais é algo que se repite desde 1988, indo en aumento o dato negativo especialmente en dous períodos (de 1988 a 1996 e de 2008 a 2016). Soamente se freou o incremento no período de 1996 a 2008, aínda así seguiu a perder poboación cada ano.

Ademais a taxa de fertilidade actual da comunidade galega é moi baixa (1,07) sendo o terceiro peor dato de España (só por detrás de Asturias e das Illas Canarias) e moi lonxe do 2,1 necesario para asegurar o substitución xeracional.

As causas destes datos tan negativos dende o punto de vista demográfico son varias. Por un lado está o envellecemento da poboación galega que pode relacionarse cunha diminución da natalidade e un repunte da mortalidade nos últimos anos (o que fai que ese saldo vexetativo sexa negativo).

As conxunturas económicas tamén inciden na evolución da natalidade e da taxa de fecundidade. A crise económica dos 70 e a máis recente de 2008 agudizaron o descenso de nacementos que observamos na gráfica. Só no momento de bonanza económico (1996-2008) o descenso pareceu frearse, aínda que non é suficiente para reverter a situación e deixar de perder poboación. A iso hai que engadir a finalización dos saldos migratorios positivos que axudaron a elevar o número de nacementos a finais da década dos 90.

Galicia caracterizouse polas grandes ondas migratorias tanto interiores como exteriores, que deixaron unha forte pegada na estrutura por idades da poboación galega. O envellecemento progresivo e continuo ao longo do século XX, condicionou a tendencia ao descenso demográfico apreciado nos documentos.

O cambio de mentalidade (especialmente nos anos 70), o retraso da idade ao matrimonio, a incorporación da muller ao mundo laboral e a difícil conciliación laboral ou a falta de políticas eficaces son algunhas das causas que tamén xustifican os valores negativos de natalidade e fecundidade que ten Galicia.

As condicións económicas de Galicia vencelladas ao sector primario mudan nun desenvolvemento doutros sectores económicos que non son capaces, de momento, de cambiar as tendencias

demográficas negativas, pero que poden explicar a situación de forte tendencia negativa do crecemento vexetativo.

Ademais, o tradicional descenso da mortalidade ao longo do século XX estancouse no último cuarto de século debido ao envellecemento da poboación (baixas taxas de natalidade e aumento da esperanza de vida) chegando nos últimos anos a unha involución da tendencia cun certo incremento da taxa de mortalidade.

d) Comente as consecuencias que terán para Galicia os actuais saldo vexetativo e o número de fillos por muller.

As consecuencias dos datos que amosan os documentos son moi negativos para Galicia. Por un lado porque está a perder poboación e a incrementar o seu proceso de envellecemento. A poboación maior de 65 anos terá cada vez un peso maior na porcentaxe total de poboación, especialmente coa chegada nos próximos anos da xeración do “baby-boom” a idade de xubilación.

A porcentaxe de poboación activa será insuficiente para poder manter este desequilibrio o cal ameazará a sostenibilidade das pensións e demais coberturas sociais. A sociedade será cada vez menos dinámica e innovadora e terá máis dificultades para aumentar o consumo e o crecemento.

E nesta coxuntura a atracción de poboación inmigrante descende e, pola contra, aumentará o número de xoves que terán que saír da comunidade a outras áreas máis dinámicas e con maior crecemento económico o que agudizará o problema e o envellecemento da poboación e os gastos en servizos básicos.

Algunhas áreas fortemente envellecidas (fundamentalmente rurais) acrecentarán o problema da despoboación.

Estes valores demográficos obrigan a tomar decisións políticas e administrativas baseadas nas novas circunstancias da poboación de idades avanzadas, novos servizos como xeriátricos, centros de día, novas especialidades médicas que palíen os problemas de saúde deste numeroso grupo, vivendas adaptadas, vacacións...

Tamén é obrigado poñer ao servizo destes grupos, un acompañamento para evitar a soidade dos anciáns, facilitar recursos aos cuidadores e familias, poñer en valor os coñecementos, tradicións e experiencia que estes grupos aportan.

Outras consecuencias refírense á distribución espacial da poboación, é probable que os concellos máis envellecidos acaben despoboados pola falta desta substitución xeracional, e as desigualdades entre o interior e o litoral galego sexan maiores co tempo.